

Nr 66.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående livränta
åt Irma Marianne Jansson m. m.; given Stock-
holms slott den 28 januari 1944.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet in-
för Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 28 januari 1944.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, följande.

1:o.

Under färd i en roddbåt i samband med patrulltjänst den 3 augusti 1942 i trakten av Fjällnäs blev värnpliktige nr 1543—46—1940 Arne Ingemar Karlsson så svårt skadad i bröstet av ett vådaskott, som avlossades av en värnpliktig, att han omedelbart avled.

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 1 saml. Nr 66.

Uti en den 20 september 1943 dagtecknad skrift har Irma Marianne Jansson, Stockholm — under förmälan att hon varit trolovad med Karlsson, att vigsel mellan dem varit utsatt att äga rum den 9 augusti 1942 samt att hon den 30 november 1942 nedkommit med ett barn, vartill den avlidne varit fader — anført följande. Hennes fästmans frånfälle hade drabbat henne mycket hårt. Hennes äktenskap hade gått om intet och barnet hade blivit fött utom äktenskapet. Om hon hunnit gifta sig före olyckshändelsen, hade hon för egen del varit berättigad till livränta efter den avlidne. Hon vore nu hänvisad att försörja icke blott sig själv utan även barnet med allenast den ringa hjälp, som av riksförsäkringsanstalten beviljad livränta till barnet utgjorde. Hon kunde icke finna det rättvist, att den omständigheten, att äktenskapet icke hunnit ingås, skulle få en så avgörande betydelse för henne och barnets framtid. Hon hemställde därför, att ersättning måtte beredas henne och barnet efter samma grunder som om äktenskap varit ingånget, då olyckan inträffade.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att rådhusrätten i Södertälje genom utslag den 1 mars 1943, som vunnit laga kraft, förklarar, att Karlsson varit fader till Irma Janssons barn Arne Ingemar och att barnet skulle anses såsom trolovningsbarn, att Karlsson icke efterlämnat några tillgångar, att riksförsäkringsanstalten genom beslut den 1 juni 1943 enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, tillerkänt barnet en årlig livränta av 294 kronor, jämte dyrtidstillägg, att utgå från och med den 30 november 1942, till dess barnet uppnått 16 års ålder, att Irma Jansson bodde hos sin moder, hos vilken barnet vårdats till den 18 oktober 1943, men att, då modern befunnits behäftad med hudtuberkulos, barnet från och med sistnämnda dag vårdats hos farföräldrarna, att enär farföräldrarnas bostad befunnits olämplig för småbarn underhandlingar påginge om nytt fosterhem för barnet, varvid kostnaden beräknades till 40 kronor i månaden, att Irma Jansson vid senaste taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerats för 1 530 kronor samt att hon den 22 oktober 1943 vunnit anställning som extra fabriksarbeterska hos en pappersfirma i Stockholm med en avlöning av 50 kronor i veckan.

Riksförsäkringsanstalten har i utlåtande den 5 november 1943 anført bland annat följande.

Då militärsättningsförordningen den 18 juni 1927 icke stadgade rätt till livränta för trolovad, hade anstalten icke tillerkänt Irma Jansson sådan. Därest dödsfallet inträffat, sedan äktenskap ingåtts, skulle Irma Jansson i egenskap av änka emellertid tillerkänts en årlig livränta, så länge hon levat ogift, med 441 kronor jämte dyrtidstillägg, som enligt därom gällande särskilda bestämmelser utginge med 30 % under åren 1942 och 1943 samt med 40 % under åren 1944 och 1945. Då enligt anstaltens mening skäl talade för att Irma Janssons framställning vunno beaktande, hemställde anstalten, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder, varigenom Irma Jansson bereddes livränta jämlikt grunderna för nämnda förordning.

Statskontoret har i utlåtande den 3 december 1943 i likhet med riksförsäkringsanstalten funnit skäl tala för att Irma Jansson bereddes understöd av statsmedel med belopp, som skulle ha utgått enligt militärsättningsförord-

ningen, därest hon varit gift med den avlidne. Statskontoret hemställde alltså, att till Irma Jansson måtte av anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. för tiden från och med den 4 augusti 1942 utbetalas 441 kronor för år räknat.

I likhet med myndigheterna finner jag mig på grund av föreliggande ömmande omständigheter böra tillstyrka, att Irma Jansson erhåller understöd av statsmedel på grund av hennes trolovades död genom olyckshändelse under militärtjänstgöring. Det synes skäligt, att Irma Jansson tillerkännes livränta med belopp motsvarande vad som skulle utgått, därest hon vid tiden för olycksfallet varit gift med Karlsson. Livräntan, 441 kronor, varå skäligen torde böra utgå förekommande tillägg, synes böra räknat från och med den 4 augusti 1942 utgå från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Irma Marianne Jansson må, så länge hon lever ogift, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. utbetalas den ersättning, som med tillämpning av förordningen den 18 juni 1927 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, skulle ha tillkommit henne, därest hon vid Arne Ingemar Karlssons den 3 augusti 1942 inträffade död varit gift med denne.

2:o.

Den 29 januari 1941 ägde sammanstötning rum å allmänna landsvägen Hemse—Linde i Linde socken mellan en kronan tillhörig, av Gotlands artillerikår disponerad lastbil och en cykel. Bilen framfördes i tjänsten av värnpliktige nr 319—17—1939 Ture Erik Alfred Svensson och cykeln kördes av slaktaren Axel Ernst Blomér från Hemse. Blomér skadades så svårt, att han kort därefter avled.

Regementskrigsrätten vid Gotlands artillerikår prövade genom utslag den 22 mars 1941 rättvist döma Svensson jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten för visad vårdslöshet i fullgörande av tjänsteplikt att undergå disciplinstraff av vaktarrest i sex dagar samt jämlikt 14 kap. 9 § allmänna strafflagen ävensom 4 och 38 §§ vägtrafikstadgan för vållande till annans död genom ovarsamt förande av motorfordon att hållas i fängelse två månader, villkorlig dom. Krigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Sedan Blomérs änka Wendela Maria Blomér vid Gotlands södra domsagas häradsrätt anhängiggjort talan mot kronan, har Kungl. Maj:t, dit målet fullföljts, genom dom den 29 mars 1943 fastställt Svea hovrätts dom av den 27 januari 1942, varigenom kronan förpliktats att såsom bilens ägare till änkan utgiva, förutom visst på grund av Blomérs medvällande till hälften jämkat skadestånd jämte ersättning för rättegångskostnader, en årlig livränta av 600 kronor, att utgå från den 29 januari 1941 samt att gäldas månadsvis i förskott, ävensom att å utdömda till betalning förfallna belopp gälda ränta efter 5 % tills betalning skedde.

Med förmälan härom anförde *arméförvaltningens tyg- och civila departement* i skrivelse den 5 oktober 1943 bland annat följande.

Genom beslut den 4 och den 12 maj 1943 hade tygdepartementet med anlitande av till departementets förfogande stående medel till förste stadsfogden i Stockholm, till vilken Kungl. Maj:ts dom ingivits för verkställighet, utbetalat den del av de utdömda livräntebeloppen, som avsåge tiden från och med den 29 januari 1941 till och med den 30 april 1943, eller 1 433 kronor 45 öre, därav 78 kronor 61 öre utgjorde ränta. Då Svensson icke torde ha gjort sig skyldig till grov vårdslöshet vid tillfället i fråga, syntes kronan med hänsyn till föreskrifterna i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, sakna regressrätt mot honom beträffande belopp, som utgivits eller kunde komma att utgivas i anledning av nu avsedda händelse. På grund av vad sålunda anförts hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte, med godkännande av den verkställda utbetalningsåtgärden, anvisa medel för utgivande till änkan Blomér för tiden intill den 1 juli 1944 av livränta med sammanlagt 2 133 kronor 45 öre jämte ränta å 700 kronor enligt förut angiven grund.

Härjämte hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition om anvisande av erforderliga medel att utgå såsom livränta till änkan för tid från och med den 1 juli 1944 under hennes återstående livtid, så länge hon levde ogift.

Genom brev den 22 oktober 1943 medgav Kungl. Maj:t med godkännande av den verkställda betalningsåtgärden i vad livräntan belöpte å tiden från den 29 januari 1941, att kostnaderna i förevarande avseende för tiden allt intill den 1 juli 1944, tillhoppa 2 131 kronor 79 öre jämte på angivet sätt beräknad ränta, finge bestridas av anslaget till reglering av skador i följd av trafik med försvarets motorfordon. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles meddela beslut rörande bestridandet av kostnaderna för livränta till änkan Blomér för tid därefter.

Statskontoret har i utlåtande den 2 november 1943 anfört följande.

Statskontoret hade icke något att erinra mot att, såsom tyg- och civila departementen hemställt, hos riksdagen utverkades medgivande, att änkan genom Kungl. Maj:ts dom den 29 mars 1943 tillkommande livränta å 600 kronor från och med budgetåret 1944/45 finge gäldas från tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m.

På sätt skett i tidigare likartade fall, torde föreskrift böra meddelas därom, att å livräntebeloppet i fråga icke finge åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkomme pensionstagare.

*Departementis-
chefen.*

Av riksdagen bör utverkas medgivande, att livräntan må för tiden efter den 30 juni 1944 gäldas av anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. På sätt tidigare i likartade fall ägt rum bör föreskrift meddelas därom, att å ersättningsbeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare. Såsom tyg- och civila departementen påpekat, torde kronan icke äga regressrätt mot Svensson beträffande belopp, som utgivits eller kunna komma att utgivas i anledning av skadan.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den änkan Wendela Maria Blomér jämlikt Kungl. Maj:ts dom den 29 mars 1943 tillkommande årliga livräntan å 600 kronor må från och med budgetåret 1944/45 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

3:o.

Den 31 augusti 1941 framförde värnpliktige sergeanten Sture Gunnar Olsson å allmänna landsvägen Varing—Tidavad en kronan tillhörig lastbil och påkörde då en cyklist, hemmadottern Tyra Alice Frideborg Carlsson, som skadades så svårt, att hon avled.

Vadsbo södra tingslags häradsrätt, där Olsson i anledning av det inträffade ställdes under åtal samt Tyra Carlssons föräldrar, lantbrukaren Erland Carlsson och hans hustru Augusta Carlsson, Knappegården, Ribbenås, Ekby, förde skadeståndstalan mot Olsson och kronan, prövade genom utslag den 6 mars 1942 rättvist jämlikt 14 kap. 9 § strafflagen samt 2 och 38 §§ vägtrafikstadgan, jämfört med 4 kap. 1 och 2 §§ strafflagen, döma Olsson att för vållande till Tyra Carlssons död till kronan utgiva 100 dagsböter var och en om tre kronor. Därjämte förpliktades Olsson och kronan, såvitt nu är i fråga, att solidariskt till vardera av makarna Carlsson utgiva en med hänsyn till Tyra Carlssons medvållande till två tredjedelar av vad eljest skolat utgå jämkad livränta med 25 kronor för månad under makarnas återstående livstid, räknat från Tyra Carlssons dödsdag den 31 augusti 1941, därav vad som vore förfallet den 1 mars 1942 genast samt därefter 25 kronor förskottsvis den 1 i varje månad.

Göta hovrätt, där kronan anført besvär och bland annat yrkat befrielse från den kronan gentemot makarna Carlsson ålagda ersättningsskyldigheten, har genom lagakraftvunnet utslag den 13 oktober 1942 ej funnit skäl göra ändring i häradsrättens utslag, såvitt talan däremot fullföljts.

Med förmälan härom anförde *arméförvaltningens tyg- och civila departement* i skrivelse den 2 mars 1943 i huvudsak följande.

Enär av häradsrättens utslag måste anses framgå, att Olsson icke gjort sig skyldig till grov vårdslöshet vid tillfället, och då han ej heller eljest syntes ha låtit komma sig till last något förfarande eller någon underlåtenhet av beskaffenhet, varom förmäldes i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, torde kronan icke äga regressrätt mot honom beträffande belopp, som utgivits eller kunde komma att utgivas i anledning av trafikolyckan. Tygdepartementet hade enligt beslut den 20 november och den 1 december 1942 av tillgängliga medel låtit till makarna Carlsson utanordna dem tillkommande livräntebelopp för tiden till och med den 31 augusti 1942, utgörande tillhoppa 600 kronor. Emellertid borde fråga om utbetalning av livräntebelopp, jämlikt föreskrift i Kungl. Maj:ts brev den 19 juni 1942 angående decentralisering av vissa försvarsväsendet berörande ersättningsärenden, underställas Kungl. Maj:ts prövning. På grund härav finge tyg- och civila departementen hemställa, att

Kungl. Maj:t måtte, med godkännande av den verkställda utbetalningen, anvisa ett belopp av 1 100 kronor för gäldande av de å tiden från och med den 1 september 1941 intill den 1 juli 1943 belöpande livräntorna.

Härjämte hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition om anvisande av erforderliga livräntebelopp att utgå till makarna Carlsson från och med den 1 juli 1943 under deras återstående livstid.

Med godkännande av utbetalningen förordnade Kungl. Maj:t den 2 april 1943, att kostnaderna för makarna Carlsson enligt domstolsutslaget för tiden intill den 1 juli 1944 tillkommande livräntebelopp, tillhopa 1 700 kronor, skulle gäldas från anslaget till reglering av skador i följd av trafik med försvarsväsendets motorfordon. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles meddela beslut rörande bestridandet av kostnaderna för livräntor till vederbörande för tid därefter.

Statskontoret har i utlåtande den 27 april 1943 anfört följande.

Statskontoret hade icke något att erinra mot att, såsom tyg- och civila departementen hemställt, hos riksdagen utverkades medgivande, att ifrågasvarande ersättningsbelopp finge gäldas av tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m.

På sätt skett i tidigare liknande fall, torde föreskrift böra meddelas därom, att å ersättningsbeloppen icke finge åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkomme pensionstagare.

Departements-
chefen.

Vad jag under nästföregående punkt anfört äger motsvarande tillämpning beträffande nu förevarande ersättningsfråga, varför jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lantbrukaren Erland Carlsson och hans hustru Augusta Carlsson jämlikt Göta hovrätts utslag den 13 oktober 1942 tillkommande livräntor, uppgående till för vardera 25 kronor för månad, må från och med budgetåret 1944/45 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbeloppen icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

4:o.

Den 27 november 1940 påkörde värnpliktige Nils Erik Jansson å Storgatan i Luleå under framförande i tjänsten av en kronan tillhörig personbil förre stenhuggaren Karl Johan Johansson, Luleå, vilken gående varit på väg över gatan, med påföljd att Johansson åsamkades vissa kroppsskador.

Johansson förde vid rådhusrätten i Luleå skadeståndstalan mot Jansson, varvid kronan inställde sig såsom mellankommande part och gjorde ett med Jansson.

Genom lagakraftvunnen dom den 8 februari 1943 förpliktade rådhusrätten Jansson att till Johansson — som genom eget vållande medverkat till olycksfallet i sådan grad att honom tillkommande skadestånd skäligen borde jämkas

till hälften av vad eljest skulle utgå, såvitt nu är fråga — utgiva en årlig livränta av 250 kronor, att utgå för tiden från domens dag och erläggas kvartalsvis i förskott med 62 kronor 50 öre.

Under erinran om vad sålunda förekommit anförde *arméförvaltningens tyg- och civila departement* i skrivelse den 22 oktober 1943 bland annat följande.

Med anlitande av under händer varande medel hade tygdepartementet låtit till Johansson utbetala — förutom ifrågakommande skadeståndsbelopp — livränta för tiden från och med den 9 februari till och med den 8 november 1943 med 187 kronor 50 öre. Då Jansson icke torde ha gjort sig skyldig till grov vårdslöshet vid tillfället, syntes kronan med hänsyn till föreskrifterna i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, sakna regressrätt mot honom beträffande belopp, som utgivits eller kunde komma att utgivas i anledning av olycksfallet. På grund av vad sålunda anförts hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte, med godkännande av den verkställda betalningsåtgärden, anvisa medel för utgivande till Johansson för tiden intill den 1 juli 1944 av livränta med sammanlagt 348 kronor 61 öre.

Härjämte hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition om anvisande av erforderliga medel att utgå såsom livränta till Johansson för tid från och med den 1 juli 1944 under hans återstående livstid.

Genom brev den 12 november 1943 medgav Kungl. Maj:t, med godkännande av betalningsåtgärden, att kostnaderna för tiden intill den 1 juli 1944 finge med ett belopp av 348 kronor 61 öre bestridas av anslaget till reglering av skador i följd av trafik med försvarets motorfordon. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles meddela beslut rörande bestridandet av kostnaderna för livränta till Johansson för tid därefter.

Statskontoret har i utlåtande den 1 december 1943 anført följande.

Statskontoret ville icke göra erinran mot att framställning gjordes till riksdagen om att Johansson tillkommande livräntebelopp från och med budgetåret 1944/45 finge bestridas från tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m. Såsom tidigare i likartade fall ägt rum, torde föreskrift böra meddelas, att å ersättningsbeloppet icke finge åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkomme pensionstagare.

Vad under punkten 2:o. anförts äger motsvarande tillämpning i nu förevarande fall. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att den förre stenhuggaren Karl Johan Johansson jämlikt rådhusrättens i Luleå dom den 8 februari 1943 tillkommande årliga livräntan å 250 kronor må från och med budgetåret 1944/45 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

5:o.

Den 30 april 1942 ägde sammanstötning rum i korsningen av huvudleden Falun—Borlänge och allmänna vägen Hönsarvet—Islingby mellan en kronan tillhörig av Dalregementet disponerad lastbil, vilken vid tillfället i tjänsten framfördes av värnpliktige nr 80—58—1932 Bror Erik Teodor Karlsson, och en cykel, som kördes av järnverksarbetaren Emil Tyko Jansson från Mjälga, Domnarvets socken. Jansson skadades så svårt, att han kort därefter avled.

Karlsson ställdes under åtal vid Falu domsagas södra tingslags häradsrätt. Kronan har vid häradsrätten inträtt i rättegången såsom mellankommande part. Enär Karlsson av ovarsamhet vållat påkörningen och Janssons död, prövade häradsrätten, som emellertid funne omständigheterna vara mildrande, jämlikt 14 kap. 9 § strafflagen samt 2 § och 38 § 1 mom. vägtrafikstadgan, jämförda med 4 kap. 1 § nämnda lag, lagligt döma Karlsson att för vållande till annans död till kronan utgiva 30 dagsböter om två kronor samt förpliktade honom, med hänsyn till att Jansson genom eget vållande medverkat till olyckan, att i anledning av denna utgiva ersättning med till två tredjedelar av vad eljest skolat utgå jämkade belopp eller, såvitt nu är i fråga, livränta till Janssons änka Ester Karolina Jansson med 1 000 kronor om året, så länge hon levde ogift, dock ej längre än till den 29 april 1954, med rätt för Karlsson att vid fullgörande av betalningsskyldigheten avräkna två tredjedelar av vad på grund av dödsfallet i motsvarande hänseende och för motsvarande tid utgått eller komme att utgå till Ester Jansson från försäkringsaktiebolaget Nornan, där Jansson varit olycksfallsförsäkrad.

Svea hovrätt, varest Karlsson samt Kungl. Maj:t och kronan anfört besvär över häradsrättens utslag, har genom lagakraftvunnet utslag den 13 mars 1943 ej funnit skäl att göra ändring i överklagade utslaget.

Arméförvaltningens tyg- och civila departement anförde i skrivelse den 24 september 1943 i huvudsak följande.

Genom beslut den 7 maj 1943 hade tygdepartementet med anlitan av till departementets förfogande stående medel utbetalat — förutom ifrågakommande ständsbelopp m. m. — till Ester Jansson ett belopp av 350 kronor samt till försäkringsaktiebolaget Nornan ett belopp av 650 kronor, avseende livränta för tiden från och med den 1 maj 1942 till och med den 30 april 1943. Då Karlsson icke torde ha vid tillfället gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, syntes kronan med hänsyn till föreskrifterna i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, sakna regressrätt mot honom beträffande belopp, som utgivits eller kunde komma att utgivas i anledning av olycksfallet. På grund härav och vad i övrigt anförts hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte, med godkännande av de verkställda utbetalningarna, för här avsett ändamål för tiden från och med den 1 maj 1942 till och med den 30 juni 1944 ställa till departementens förfogande ett belopp av 2 166 kronor 66 öre, varav avsåges att utbetalas till Ester Jansson 758 kronor 33 öre och till försäkringsaktiebolaget Nornan 1 408 kronor 33 öre.

Härjämte hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition om anvisande av erforderliga medel för utgivande till Ester Jansson och försäkringsbolaget av de livräntebelopp, vartill de kunde vara berättigade för tid från och med den 1 juli 1944.

Genom brev den 22 oktober 1943 medgav Kungl. Maj:t, med godkännande av verkställda utbetalningar, att kostnaderna för tiden intill den 1 juli 1944 finge med ett belopp av 2 166 kronor 66 öre bestridas av anslaget till reglering av skador i följd av trafik med försvarets motorfordon. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles meddela beslut rörande bestridandet av kostnaderna för tid därefter.

Statskontoret har i utlåtande den 2 november 1943 anfört följande.

Statskontoret ville icke göra erinran mot att framställning gjordes till riksdagen om att änkan Jansson och försäkringsaktiebolaget Nornan jämlikt Svea hovrätts lagakraftvunna utslag den 13 mars 1943 tillkommande ersättningsbelopp måtte från och med budgetåret 1944/45 bestridas från tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m. Såsom tidigare i likartade fall ägt rum, torde föreskrift böra meddelas därom, att å ifrågavarande ersättningsbelopp icke finge åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkomme pensionstagare.

Såsom ägare till den av Karlsson förda bilen synes kronan jämlikt gällande bestämmelser icke kunna undgå att på grund av ifrågavarande skada till änkan Jansson och försäkringsaktiebolaget Nornan utgiva ersättning utöver vad som redan gäldats för tiden före den 1 juli 1944. Av riksdagen bör utverkas medgivande, att ersättningen må för tiden därefter gäldas av anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. På sätt tidigare i likartade fall ägt rum bör föreskrift meddelas därom, att å ersättningsbelopp icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare. Såsom tyg- och civila departementen påpekat, torde kronan icke äga regressrätt mot Karlsson beträffande belopp, som utgivits eller kunna komma att utgivas i anledning av olycksfallet.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de ersättningsbelopp om tillhoppa 1 000 kronor för år, som enligt vad ovan angivits på grund av förenämnda olycksfall tillkomma Ester Karolina Jansson och försäkringsaktiebolaget Nornan, må från och med budgetåret 1944/45 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande av att å ersättningsbeloppen icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

6:o.

Den 22 april 1942 påkörde å Erikslustvägen i Malmö krigsfrivillige nr 502-1-1913 Ernst Axel Alfred Bohman under framförande i tjänsten av en kronan tillhörig och av Malmö försvarsområde disponerad lastbil rörläg-

garen Elvir Lennart Sjöholm, vilken körde cykel i samma riktning som bilen. Sjöholm skadades så svårt, att han senare samma dag avled.

Bohman ställdes under åtal vid rådhusrätten i Malmö. I målet förde riksförsäkringsanstalten ersättningstalan mot Bohman, varjämte kronan inträdde såsom mellankommande part å Bohmans sida.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att riksförsäkringsanstalten förbehållit sig rätt att föra särskild talan om ersättning för vad anstalten ytterligare kunde komma att utgiva i anledning av olycksfallet på grund av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Genom utslag den 14 augusti 1942 förpliktade rådhusrätten Bohman, såvitt nu är i fråga, att gälda livräntor årligen från den 22 april 1942 till Sjöholms änka Elly Sjöholm, så länge hon levde ogift, med 1 020 kronor samt till vardera av makarnas söner Leif Georg, född den 3 december 1934, och Tom Valter, född den 1 mars 1940, till dess de fyllt sexton år, med 660 kronor, dock att från dessa livräntebelopp skulle avdragas vad som redan i sådant hänseende utgått och ytterligare kunde komma att utgå från riksförsäkringsanstalten. Vidare förpliktades Bohman att till riksförsäkringsanstalten, som genom beslut den 5 juni 1942 utfäst sig att betala livräntor från och med den 23 april 1942 till Elly Sjöholm, så länge hon levde ogift, med 975 kronor, till vart och ett av barnen, tills det uppnått sexton års ålder, med 650 kronor samt till Sjöholms föräldrar, Axel Sjöholm och Anna Sjöholm, gemensamt med 260 kronor, allt för år räknat, återgälda vad anstalten redan utgivit och framdeles komme att utgiva till dessa personer.

Hovrätten över Skåne och Blekinge fann genom den 9 april 1943 meddelat och i denna del lagakraftvunnet utslag ej skäl göra ändring i rådhusrättens utslag.

I skrivelse den 24 september 1943 anförde *arméförvaltningens tyg- och civila departement* bland annat följande.

Genom beslut den 22 juni och den 16 juli 1943 hade tygdepartementet av till departementets förfogande stående medel utbetalat — förutom ifrågakommande skadeståndsbelopp m. m. — livräntor för ett år från och med den 23 april 1942, efter avdrag av vad vederbörande för samma tid uppburit från riksförsäkringsanstalten, nämligen till Elly Sjöholm för egen del 45 kronor och för vardera av barnen 10 kronor ävensom till riksförsäkringsanstalten 2 535 kronor. Enär Bohman icke torde ha vid tillfället gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, syntes kronan jämlikt föreskrifterna i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, sakna regressrätt mot honom beträffande belopp, som utgivits eller kunde komma att utgivas i anledning av förevarande olycksfall. På grund härav och vad i övrigt anförts hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte, med godkännande av de verkställda utbetalningarna, för här avsett ändamål för tiden intill den 1 juli 1944 ställa till förfogande ett belopp av 5 691 kronor 11 öre, varav avsåges att utbetalas till Elly Sjöholm och hennes barn 142 kronor 28 öre och till riksförsäkringsanstalten 5 548 kronor 83 öre.

Härjämte hemställde tyg- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition om anvisande från tolfte huvudtitelns

anslag till diverse pensioner och understöd m. m. av erforderligt belopp, att såsom livränta utgå till Elly Sjöholm, så länge hon levde ogift, samt till Leif Georg och Tom Valter Sjöholm tills de fyllt 16 år ävensom till riksförsäkringsanstalten för vad denna komme att utgiva till nämnda tre personer samt till Axel Sjöholm och Anna Sjöholm.

Genom brev den 22 oktober 1943 medgav Kungl. Maj:t, med godkännande av verkställda utbetalningar, att kostnaderna för tiden intill den 1 juli 1944 finge med ett belopp av 5 691 kronor 11 öre bestridas av anslaget till reglering av skador i följd av trafik med försvarets motorfordon. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles meddela beslut rörande bestridandet av kostnaderna i motsvarande hänseenden för tid därefter.

Statskontoret har i utlåtande den 2 november 1943 anfört följande.

Statskontoret finge föreslå, att Kungl. Maj:t utverkade riksdagens medgivande, att änkan Sjöholm och hennes förenämnda barn tillkommande livräntor, uppgående till — efter avdrag av de livräntebelopp, dessa personer uppbure från riksförsäkringsanstalten — för änkan 45 kronor samt för ettvarvt av barnen 10 kronor för år, finge gäldas från tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m. Från sagda anslag torde däremot enligt statskontorets mening icke böra utgå medel till ersättande av förenämnda av riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete beviljade livräntebelopp.

På sätt tidigare skett i liknande fall torde föreskrift böra meddelas därom, att å ersättningsbeloppen från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. icke finge åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkomme pensionstagare.

Genom hovrättens över Skåne och Blekinge ifrågavarande utslag har Bohman förpliktats att — utöver från riksförsäkringsanstalten på grund av olycksfallsförsäkringslagen utgående livräntor, nämligen till änkan 975 kronor, till vartdera barnet 650 kronor samt till den avlidnes föräldrar gemensamt 260 kronor, allt för år, vilka livräntor Bohman ålagts återgälda anstalten — utgiva årliga livräntebelopp, till änkan med 45 kronor, så länge hon lever ogift, samt till vartdera barnet med 10 kronor tills det fyllt 16 år.

Såsom ägare till bilen torde kronan icke kunna undgå ersättningsskyldighet på grund av olycksfallet.

I likhet med statskontoret anser jag, att från tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m. icke bör utgå ersättning till riksförsäkringsanstalten för de av anstalten jämlikt olycksfallsförsäkringslagen utbetalade livräntorna. Däremot synas livräntebeloppen om 45 kronor till änkan och 10 kronor till vartdera barnet böra bestridas från nämnda anslag. Av riksdagen bör därför utverkas medgivande, att sistnämnda livräntebelopp, vilka erlagts för tiden intill den 1 juli 1944, må för tiden därefter utgå av anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbeloppen icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare. Såsom tyg- och civila departementen påpekat, torde kronan icke äga regressrätt mot Bohman beträffande belopp, som utgivits eller kunna komma att utgivas i anledning av skadan.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att änkan Elly Sjöholm och hennes barn Leif Georg och Tom Valter jämlikt hovrättens över Skåne och Blekinge utslag den 9 april 1943 tillkommande årliga livräntor, uppgående till — efter avdrag av de livräntebelopp, som de i anledning av Elvir Lennart Sjöholms död uppbära från riksförsäkringsanstalten — för änkan 45 kronor och för vardera barnet 10 kronor för år, må från och med budgetåret 1944/45 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbeloppen icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensions-tagare.

7:o.

Under tiden den 22 augusti—den 18 november 1939 var löjtnanten i Svea livgardes reserv Carl Johan Eric Tersmeden inkallad till militärtjänstgöring i anledning av förstärkt försvarsberedskap. I oktober samma år insjuknade han i barnförlamning och intogs på grund härav den 9 oktober på epidemisjukhuset i Stockholm. Där kvarlåg han till den 1 mars 1940, då han överflyttades till S:t Görans sjukhus i Stockholm för efterbehandling. Under sjukdomstiden åtnjöt Tersmeden avlöning med vederbörligt tjänstledighetsavdrag intill tjänstgöringsperiodens slut. Då vården å epidemisjukhuset var avgiftsfri, åsamkades Tersmeden icke några kostnader för sjukvård under tiden intill den 1 mars 1940. Kostnaderna för vård å halvskilt rum å S:t Görans sjukhus för tiden till och med den 15 juni 1940 samt för viss ambulanstransport uppgingo till sammanlagt 959 kronor. Den 30 juni 1940 förflyttades Tersmeden från sjukhuset till Skottorp för privat vård. Han har under tiden därefter intill den 15 september 1942 undergått specialbehandling för sin sjukdom.

Sedan Tersmeden hos Kungl. Maj:t gjort framställning om ersättning på grund av sjukdomen, som han förmenade ådragits i tjänsten, framhöll *riksförsäkringsanstalten* bland annat följande.

Enär sjukdomen ej föränletts av något under tjänsten inträffat olycksfall, vore bestämmelserna i olycksfallsförsäkringslagen icke tillämpliga å Tersmeden. Denne kunde ej heller beredas ersättning enligt 1927 års militärersättningsförordning, enär han icke vore att hänföra till någon av de kategorier, som omfördades i denna förordning. Ej heller kunde ersättning utgå till Tersmeden jämlikt brev den 23 juli 1940 med provisoriska bestämmelser om särskilda förmåner åt viss personal vid försvarsväsendet, som drabbats av kroppsskada. Bestämmelserna i detta brev gällde nämligen endast sådan personal, å vilken krigsavlöningsreglementet vore tillämpligt, och vid ifrågasvarande tid hade reglementet endast partiellt varit tillämpligt med avseende å Tersmeden. Anstalten ville emellertid framhålla, att Tersmedens sjukdom syntes vara ådragen under sådana förhållanden, att samband mellan sjukdomen och tjänstgöringen torde få anses föreligga.

Genom brev den 6 december 1940 medgav Kungl. Maj:t, att till Tersmeden finge såsom ersättning för de kostnader han i följd av sjukdomen måst vid-

kännas under tiden den 1 mars—den 15 juni 1940 från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas ett belopp av 766 kronor, motsvarande vad som under liknande omständigheter skulle ha utgått till beställningshavare på aktiv stat.

I en den 28 maj 1943 överlämnad skrift har Tersmeden anhållit om ytterligare ersättning på grund av sin sjukdom och därvid framhållit bland annat följande.

Då han hösten 1939 inbeordrats till militärtjänstgöring, hade han bevistat andra årets lärokurs vid skogshögskolan för avläggande framdeles av civiljägmästarexamen. Efter inkallelsen hade han emellertid på grund av de relativt dåliga befordrings- och avlöningsförhållandena på skogsmannabanan haft för avsikt att övergå till aktiv militär stat. Goda utsikter torde ha förfunnits för ett förverkligande av dessa planer. Den under militärtjänstgöringen inträffade sjukdomen omöjliggjorde emellertid en dylik övergång. För att i någon mån trygga sin framtida utkomst ämnade Tersmeden nu fortsätta de år 1939 avbrutna studierna och söka avlägga civiljägmästarexamen. Han hade därefter för avsikt att söka anställning vid någon anstalt eller byrå, där praktiskt skogsarbete ej vore utslagsgivande. Sannolikt måste han efter examen fortsätta studierna i flera år för att specialisera sig i vissa ämnen. Genom sjukdomen hade Tersmeden förlorat minst tre studieår med därav försenade utkomstmöjligheter och härjämte komme givetvis hans invaliditet att framdeles väsentligen nedsätta hans prestationsförmåga. För närvarande vore Tersmeden tack vare specialbehandling så pass återställd, att han kunde, om ock långsamt, förflytta sig på slät och jämn mark kortare sträckor med tillhjälp av två käppar samt med stöd av käpp och ledstång taga sig uppför och utför ej alltför branta trappor.

I anslutning härtill har Tersmeden anhållit dels om ersättning för vissa kostnader m. m. dels ock om invalidpension enligt följande beräkning:

1. för vårdkostnader å S:t Görans sjukhus den 16—den 30 juni 1940	kronor	135:—
2. för transport med sjukvagn den 30 juni 1940 Stockholm—Laholm	»	78:60
3. för transport med sjuktransportbil den 30 juni 1940 Laholm—Skottorp	»	9:—
4. för gymnastik- och massagebehandlingar den 1 juli 1940—den 10 september 1942	»	3 144:—
5. för läkararvoden	»	135:—
6. för försenade utkomstmöjligheter genom tre års försenade studier vid skogshögskolan	»	12 600:—
7. Invalidpension från och med den dag år 1944, då civiljägmästarexamen under vanliga förhållanden kunnat avläggas, pensionen beräknad per månad för de första fem åren till hela beloppet och därefter till 50 % av en civiljägmästares månadslön i respektive befattningsgrupper i enlighet med bifogad utredning.		

Militärbefälhavaren har anfört att, enär samband finge anses föreligga mellan Tersmedens sjukdom och militärtjänstgöringen, vissa skäl torde tala för att Tersmeden bereddes ersättning utöver vad som medgivits enligt brevet den 6 december 1940.

Riksförsäkringsanstalten har framlagt utredning beträffande Tersmedens sjukvårdskostnader för tiden efter den 15 juni 1940 samt anfört följande.

Riksförsäkringsanstalten hade funnit Tersmedens sjukdom vara ådragen under sådana förhållanden, att samband mellan sjukdomen och militärtjänstgöringen under tiden den 22 augusti—den 18 november 1939 torde få anses föreligga.

Därest i förevarande fall krigsavlöningsreglementet varit tillämpligt med avseende å Tersmedens tjänstgöring och denne sålunda blivit berättigad till ersättning jämlikt brevet den 23 juli 1940, skulle ersättning jämlikt grunderna i 1927 års militärsättningsförordning ha utgått från riksförsäkringsanstalten enligt följande.

Enligt 8 § sista stycket omförmälda förordning skulle Tersmedens årliga arbetsförtjänst ha bestämts till 3 000 kronor.

Enär Tersmedens militärtjänstgöring upphört från och med den 19 november 1939, skulle han jämlikt 20 § jämförd med 6 § i förordningen ha varit berättigad till sjukpenning för tiden

den 19 november 1939—den 29 februari 1940	med kronor 5: 50 för dag
» 1 mars—den 30 juni 1940	» » 2: 75 » »
» 1 juli 1940—den 15 mars 1941	» » 5: 50 » »

Jämlikt bestämmelserna i 10 § av förordningen skulle nämligen för tiden den 1 mars—den 30 juni 1940, då Tersmeden vårdats å S:t Görans sjukhus i Stockholm, avdrag å sjukpenningen ha verkställts med hälften till täckande av kostnaden för vården.

För tiden den 16 mars 1941—den 15 september 1942 skulle Tersmeden ha varit berättigad till livränta efter en invaliditetsgrad av 100 % med 2 000 kronor för år räknat jämte 15 % dyrtidstillägg därå från och med den 1 januari 1942.

Då emellertid krigslön jämlikt bestämmelserna i krigsavlöningsreglementet och sjukavlönning jämlikt 2 § i förenämnda brev för tiden den 19 november 1939—den 15 september 1942 skulle ha utgått till Tersmeden med belopp överstigande den ersättning, som skulle ha tillkommit honom enligt militärsättningsförordningen, skulle jämlikt bestämmelserna i 11 § av militärsättningsförordningen någon sjukpenning eller livränta icke ha utgivits till honom för nämnda tid.

För tiden den 16 september 1942—den 15 september 1944 skulle Tersmeden ha tillerkänts livränta efter en invaliditetsgrad av 50 % med 1 000 kronor för år räknat jämte 15 % dyrtidstillägg därå till och med den 31 december 1943.

Härjämte har anstalten, enligt vad i det följande närmare angivits, föreslagit ersättning åt Tersmeden för läkarvård m. m.

Arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse ha i avgivet yttrande anfört bland annat följande.

Med hänsyn till omständigheterna syntes starka skäl tala för att Tersmeden bereddes ersättning av statsverket jämväl för tid efter den 15 juni 1940. Vad anginge vårdkostnaderna å S:t Görans sjukhus för tiden den 16—30 juni 1940 finge departementet och styrelsen tillstyrka, att Tersmeden bereddes ersättning härför efter de i brevet den 6 december 1940 tillämpade grunderna eller med 7 kronor 25 öre för dag med tillhopa 108 kronor 75 öre. Beträffande de av Tersmeden för tiden efter den 1 juli 1940 havda sjukvårdskostnaderna finge departementet och styrelsen, i enlighet med den av riksförsäkringsanstalten framlagda utredningen, tillstyrka, att dessa kostnader beräknades för gymnastiska specialbehandlingar till 1 200 kronor, för ambulanstransport till 5 kronor, för läkararvoden till 135 kronor samt för en elektrisk invalidmotorvagn till 450 kronor, eller sålunda sammanlagt till 1 790 kronor, med vilket belopp Tersmeden borde i nu förevarande hänseenden beredas ersättning.

Vidkommande Tersmedens yrkande om ersättning för tre års försenade studier samt om invalidpension syntes det kunna ifrågasättas, om icke Tersmeden för tiden från och med den 1 juli 1940 borde erhålla ett engångsbelopp, som svarade mot sjukpenning och invalidpension för tiden till och med den 15 september 1942, eller i avrundat tal 4 500 kronor. Vad anginge frågan om invalidpension till Tersmeden för tid från och med den 16 september 1942 syntes densamma böra underställas riksdagens prövning. Tersmeden, som vore född den 19 mars 1914, ägde att från och med den 1 april 1969 uppbära reservpension med 900 kronor för år eller att år 1956 efter fyllda 42 år utbekomma ett mot pensionens kapitaliserade värde svarande belopp.

I utlåtande den 3 augusti 1943 har *statskontoret* anfört bland annat följande.

Med hänsyn till föreliggande omständigheter ville statskontoret icke motsätta sig, att viss ersättning tillerkändes Tersmeden jämväl för tiden efter den 15 juni 1940. I likhet med arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse tillstyrkte statskontoret, att Tersmeden bereddes ersättning med sammanlagt (108:75 + 1 790 =) 1 898 kronor 75 öre, avseende kostnader för sjukhusvård under tiden den 16—30 juni 1940, gymnastiska specialbehandlingar, ambulanstransport, läkararvoden ävensom anskaffande av en invalidvagn, att utgå från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter.

Beträffande frågan om utgivande av sjukpenning och livränta för tiden efter den 30 juni 1940 hade civila departementet och sjukvårdsstyrelsen ifrågasatt, om icke Tersmeden borde erhålla ett engångsbelopp å — i avrundat tal — 4 500 kronor motsvarande sjukpenning och livränta för tiden den 1 juli 1940—den 15 september 1942 enligt de beräkningsgrunder, som angivits av riksförsäkringsanstalten. Frågan om invalidpension för tiden efter den 15 september 1942 borde enligt nämnda myndigheter underställas riksdagens prövning. Statskontoret ville för sin del framhålla, att det syntes ämbetsverket mest följdriktigt, om riksförsäkringsanstaltens beräkningsgrunder i sin helhet toges till utgångspunkt vid bestämmandet av ersättningens storlek efter den 30 juni 1940. Tersmeden skulle vid sådant förhållande erhålla dels sjukpenning för tiden den 1 juli 1940—den 15 mars 1941 med sammanlagt 1 419 kronor, dels ock livränta för tiden den 16 mars 1941—den 15 september 1944 beräknad efter 2 000 kronor för år till och med den 15 september 1942 och därefter efter 1 000 kronor för år jämte dyrtidstillägg. Enligt statskontorets mening borde dock ersättningsfrågan i vad anginge sjukpenning och livränta icke avgöras utan riksdagens medverkan. Den sjukpenning och livränta, som därvid kunde komma att beviljas, kunde lämpligen utgå från fjärde huvudtitelns förslagsanslag till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Statskontoret ville i anslutning härtill erinra därom, att Kungl. Maj:t den 26 februari 1943 uppdragit åt riksförsäkringsanstalten att verkställa viss översyn av 1927 års militärsättningsförordning. Enligt vad statskontoret under hand inhämtat förefunnos anledning antaga, att anstalten därvid komme att föreslå sådan ändring av sagda förordning, att ersättning för kroppsskada enligt förordningen skulle kunna utgå till beställningshavare, vilken fullgjort militärtjänstgöring under enahanda förhållanden som Tersmeden. Därest en författningsändring i denna riktning genomfördes, syntes det lämpligast, att dessa blivande bestämmelser — vilka statskontoret förutsatte icke komme att givas retroaktiv verkan — lades till grund jämväl för fastställande av livränta till Tersmeden från den dag bestämmelserna trädde i kraft. Den omprövning av ersättningens storlek, som under angiven förutsättning kunde komma att äga rum, krävde likaledes riksdagens medverkan.

Genom brev den 8 oktober 1943 tillerkände Kungl. Maj:t i enlighet med civila departementets och sjukvårdsstyrelsens förslag Tersmeden såsom ersättning för havda kostnader, beräknade enligt den av riksförsäkringsanstalten framlagda utredningen, ett belopp av 1 898 kronor 75 öre, att utgå av fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Vidkommande frågan om utgivande till Tersmeden av ersättning i övrigt förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja framdeles, efter framställning till riksdagen, meddela beslut.

Departements-
chefen.

Av det anförda framgår, att Tersmeden ådragit sig sjukdomen under sådana förhållanden, att samband mellan sjukdomen och den militära tjänstgöringen ansetts föreligga. För tiden intill den 1 mars 1940 har Tersmeden åtnjutit fri vård å epidemisjukhus. Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t därefter tillerkänt Tersmeden ersättning *dels* för kostnader för sjukhusvård under tiden den 1 mars—den 15 juni 1940 med 766 kronor, *dels ock* för sjukhusvård under tiden den 16—30 juni 1940 med 108 kronor 75 öre samt för specialbehandlingar m. m. med 1 790 kronor eller med tillhoppa 1 898 kronor 75 öre.

Beträffande frågan om sjukpenning och livränta för tiden efter den 30 juni 1940, då Tersmeden flyttades från sjukhus för privat vård, ha arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse ifrågasatt, om ej Tersmeden borde tillerkännas ett engångsbelopp med i avrundat tal 4 500 kronor, motsvarande sjukpenning och livränta enligt riksförsäkringsanstaltens beräkningsgrunder för tiden den 1 juli 1940—den 15 september 1942, då behovet av sjukpenning upphörde, emedan Tersmeden efter denna tidpunkt ej behövde sjukvård. Frågan om invalidpension efter den 15 september 1942 borde underställas riksdagens prövning.

Statskontoret har däremot ansett mest följdriktigt, om riksförsäkringsanstaltens beräkningsnormer i sin helhet tagas till utgångspunkt vid bestämmandet av ersättningens storlek efter den 30 juni 1940. Enligt statskontorets mening bör ersättningsfrågan i vad avser sjukpenning och livränta icke avgöras utan riksdagens medverkan.

I likhet med de hörda myndigheterna finner jag mig böra på grund av föreliggande omständigheter tillstyrka, att Tersmeden erhåller sjukpenning och livränta för tiden efter den 30 juni 1940. Jag anser mig i detta hänseende böra förorda bifall till statskontorets förslag, i enlighet varmed Tersmeden bör tillerkännas *dels* sjukpenning för tiden den 1 juli 1940—den 15 mars 1941 med sammanlagt 1 419 kronor, *dels ock* livränta för tiden den 16 mars 1941—den 15 september 1944, beräknad efter 2 000 kronor för år till och med den 15 september 1942 och därefter efter 1 000 kronor för år jämte dyrtidstillägg. Beloppen böra utgå från fjärde huvudtitelns anslag till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Med anledning av statskontorets yttrande i övrigt vill jag framhålla, att det är min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att förelägga årets riksdag förslag till vissa ändringar i gällande bestämmelser om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. I detta sammanhang synes

det icke vara erforderligt att upptaga den av statskontoret berörda frågan huruvida den livränta, som må komma att utgå till Tersmeden, bör jämkas med hänsyn till de ändringar i nämnda ersättningsbestämmelser, som kunna bliva genomförda.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att löjtnanten i Svea livgardes reserv Carl Johan Eric Tersmeden må från fjärde huvudtitelns anslag till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, uppbära *dels* sjukpenning med 1 419 kronor, *dels ock* livränta för tiden den 16 mars 1941—den 15 september 1944, beräknad efter 2 000 kronor för år till och med den 15 september 1942 och därefter efter 1 000 kronor för år, jämte 15 % dyrtidstillägg å sålunda utgående livränta.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, under punkterna 1:o—7:o hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta af Sandeberg.